

načrt ter ga predložili Poljakom in češkim veleposestnikom. Ta dva kluba sta pa odgovorila nemškimi strankam, da naj Nemci skrbijo v prvi vrsti za to, da se ugotovi češkimi zahtevam in naj se popravi pravilni red državnega zbora: pa bo zavlada mir v parlamentu. Takega odgovora nemške stranke pač niso pričakovale. Zdaj pa, ko so se ne-le Jugoslovani pridružili češki obstrukciji, temveč tudi Lahi, so Nemci čisto osamljeni. Trdi se, da je v najvišjih krogih ta skupni upor vseh nenemških narodov napravil velikanski vtis in da ni nemogoče, da se bo dalo dr. Körberju vendar slovo. Dr. Körber se trudi, da se pred velikonočnimi prazniki izvoli avstrijska delegacija. Če se to zgodi, potem bi mož lahko vladal zopet do konca leta, ne da bi mu delal preglavico državni zbor. A z izvolitvijo delegacij niso zadovoljni ne Slovani, pa tudi ne Nemci. Nemške stranke zahtevajo, naj se skliče po velikonočnih praznikih zopet državni zbor; medtem se naj priredijo pogajanja med Čehi in Nemci in potem se naj izvolijo delegati. Nemci lepo prosijo Poljake, da bi le-ti šli mešetariji med Čehi in Nemci. Medtem je pa znani Prusak Schönerer vložil interpelacijo, v kateri obeta, da bo »dal obesiti« vsakega nemškega poslanca, ki bi se predrznil objubiti Čehom notranji uradni jezik.

Za pridelovalce žganja, ki točijo vino »pod vejo«.

V seji 9. decembra 1903 je vložil posl. Žičkar z tovariši sledečo interpelacijo:

Vprašanje poslanca Žičkarja in tovarišev na njegovo ekscelenco gospoda finančnega ministra: »Z dvornim dekretom 24. avgusta 1835 in 23. septembra 1835 št. 42.017 politična zbirka zakonov zvezek 63, se je podelila posestnikom nekaterih kronovin pravica, da smejo iz pridelkov, ki so se pridobili na lastnem zemljišču, v domačo vporabo brezdavčno napraviti 56 litrov žganja; v Dalmaciji, na Tirolskem in Vorarlberškem pa 112 litrov. Te ugodnosti ne morejo po § 41 zgoraj imenovanega dvornega dekreta z dne 23. septembra 1835, potem po § 5 žganjarske postave iz l. 1888 in po točki 1. naredbe finančnega ministrstva z dne 21. julija 1899 drž. zak. št. 130 zavživati tisti posestniki, ki sami točijo žgane pijače, ali se pečajo z njihovo prodajo. Pod žganimi pijačami razumeva postava ne samo žganje, temveč tudi vino, pivo, sadni mošt itd. Pri nas na Spodnjem Štajerskem se pa nahajajo prodajalci vina posebne vrste, to so tisti, ki točijo »pod vejo« svoj lastni vinski pridelek. Ti dobijo k točenju dovoljenje od pristojne oblastniške in odrajtajo dotični vžitninski davek. Točijo pa vino »pod vejo« (Buschenschank) radi tega, ker ga v večih merah, to je v posodi, po več kakor po 56 litrov ne morejo prodati. Finančna straža ni nikdar smatrala teh točarjev »pod vejo« kot pravih obrtnih gostilničarjev, temveč so dobivali ti začasni gostilničarji do današnjega leta dovoljenje, da smejo brezdavčno žgati drože. Samo to se jim je naročilo, da ob tistem času, ko se pečajo s točenjem vina »pod vejo«, ne smejo žgati drož.

Iz nekega, prvopodpisanemu neznanega vzroka, se je ta stvar pretečeno leto obravnavala v finančnem ministrstvu, katero je z odlokem 13. jan. 1902 št. 70.306 odredilo, da spadajo tudi prodajalci lastnega vina »pod vejo« k tistim obrtnim strankam, katere so izključene od ugodnosti, kuhati žganje brez davka. Ob enem se je izreklo, da vinogradniki, ki prodajajo svoj lastni vinski pridelek v množinah nad več kot 56 litrov, ne veljajo kot vinski trgovci. Nasledek te vinske odredbe je bil, da se je v političnem okraju Brežice nad 20 vinogradnikov obsodilo v jako občutljive denarne kazni, ker so brezdavčno žgali meseca januarja 1903 drože, preden je bil še razglašen imenovani odlok finančnega ministrstva z dne 11. febr. 1903 št. 70.306, a so v letošnjem poletnem času bili prisiljeni vino točiti »pod vejo«, ker ga niso mogli prodati v posodah.

Na korist revnih kmetov vprašamo torej njegovo ekscelenco g. finančnega ministra:

I. Ali se nahaja zgoraj popisana razlaga žganjarske postave v soglasju z namenom tega zakona? Ali so res vinogradniki, kateri prodajajo samole nekatere dni n. pr. ob božičnih in velikonočnih praznikih, ob sejmovih ali cerkvenih shodih, svoje lastno vino, izključeni od ugodnosti, da ne bi smeli brezdavčno žgati drože? Če je temu tako, za kateri čas so izključeni? Za čas, ko točijo lastni vinski pridelek, za koledarsko leto ali za vselej?

II. Ali je res po postavi, da se naši ubogi kmetje, kateri že skoro obnemagujejo vsled slabih letin, davkov in bremen vsake vrste, in ki niso storili nič drugega, kakor to, kar so delali brez kazni njihovih stariši in predstariši, za to kaznujejo?

Če to kaznivanje ni postavno, ali namerava gospod finančni minister ukreniti, da se tako kaznivanje več ne ponavlja, in da se denarne globe, ki še niso vplačane, ne bodo iztirjavale.

III. Ali je gospod finančni minister voljan ukazati, da se posestnikom, ki so bili na podlagi odloka finančnega ministrstva z dne 11. jan. 1903 v teku tega leta kaznovani, zopet povrnejo vplačane denarne globe?

Na Dunaju, 9. decem. 1903. — Žičkar, Berks, dr. Ploj, Robič, Pfeifer itd.

Sklep državnega zbora.

Kakor smo že omenili, je zahteval dr. Körber, da se morajo pred velikonočnimi prazniki izvoliti delegacije, ker je to baje državna potreba. Na tak način bi mu ne bilo treba pred koncem tega leta več sklicevati držav. zbora. A Poljaki so se podali k ministru za zunanje zadeve, grofu Gulohovskemu, ter ga vprašali, če je res za državo nevarnost, da se morajo delegacije izvršiti že sedaj. A Gulohovski je odgovoril, da za našo državo sedaj ni prav nobene nevarnosti radi kakšne vojske in da delegacij ne potrebuje. Vsled tega pojasnila so se Poljaki uprli udločno proti zdajšnji izvolitvi delegacij ter zahtevali, naj se državni zbor skliče precej po veliki noči. Dr. Körber se je nato vdal ter poslal zborničnemu predsedniku pismo, da se državni zbor odgodi. Na ta način je bil dr. Körber premagan; Nemci in Čehi se bodo najbrž med prazniki pogajali in utegne se doseči po Veliki noči nekako premirje med njimi.

Dopisi.

Sv. Janž na Drav. polju. (Resnicoljubnost »Štajerčeva«.) »Štajerc« vedno trdi, da resnico ljubi, v resnici pa je njegova vsebina navadno le zavijanje resnice laži na ljubo. Zato mu tudi večina njegovih naročnikov hrbe obrača, ker vedno bolj »Štajerca« spoznava kot lažnjivega kljukca. V dokaz, da se »Štajerc« resnice boji kakor hudič križa, naj služi tudi sledeče: V št. 1. od 10. jan. t. l. v poročilu »Vojak na božičnem dopustu usmrten« blati »Štajerc« naše č. gg. duhovnike in našega župana. Gospoda župana dolži, da je dal na smrt ranjenega vojaka prenesti v hlev, kar je nesramna laž, ker župan in krčmar Lešnik niti doma ni bil, ko so umirajočega vojaka njegovi tovariši v hlev prenesli. Župan je medtem iskal zločinca, ki jo je takoj po storjenem zločinu domov pobrisal.

Še z večjo nesramnostjo blati »Štajerc« duhovnika, kateri je bil k ranjencu poklican. »Štajerc« trdi, da je duhovnik kmalu prišel ter pri svojem prihodu zahteval, naj se ranjenec prej na kak primernejši prostor spravi. Ker se pa mašnikovi zahtevi ni vstreglo, je ta s sv. popotnico zopet odšel in ranjenec je moral brez tolažbe sv. vere umreti. Ta cela »Štajerčeva« trditve je od začetka do konca velikanska nesramna laž. V resnici je preteklo najmanj tri četrt ure predno je duhovnik prišel, ker ga namreč niso prej

poklicali. Ljudje so pač hoteli najprej telesu pomagati, ker se niso nadejali, da je ranjenec tako blizu smrti. Še le potem, ko se je ranjenec umirajoč zgrudil, so poklicali duhovnika, ki se je takoj podal na kraj nesreče. Res je, da je duhovnik med potjo svetoval, naj se ranjenec na primernejši prostor spravi, nesramna laž pa je, da je duhovnik pri svojem prihodu zahteval, kakor »Štajerc« trdi. Saj je duhovnik koj pri svojem prihodu sprevidel, da je došel prepozno in ne more več duši pomagati, ker je ni več v telesu. To so spoznali tudi navzoči, med katerimi je bil tudi pisec teh vrst in drugi dan je potrdila tudi uradna komisija. Ta je namreč konstatirala, da je morala smrt najpozneje čez 10—15 minut nastopiti, ker je imel ranjenec prerezano srčno žilo 5 cm nad srcem, duhovnik pa je došel še le čez dobre tri četrt ure. Torej le iz navedenih vzrokov je duhovnik zopet odšel, ker mrliču ni mogel in tudi ni smel sv. zakramentov podeliti. — Trikrat se je moral poslati resnicoljubnemu (?) »Štajercu« popravek, predno ga je sprejel. Seveda je v zadnji številki celo laž preklical, sicer bi bil tožen. Naslov temu listu naj bi bil »Lažnjivec« pa ne »Štajerc«.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. (Ptujski »Štajerc« in kmet.) Kolikokrat je že »Štajerc« kvasil, kmet naj kmeta voli. Sedaj pa so si »Štajerčevi« kmeti veleposestniki 13. t. mes. v okrajni zastop ptujski izvolili same grajščake, katerih zajci in fazani povzročajo ubogemu kmetu na poljih leto za letom ogromno škodo. Zaslepljeno obžalovanja vredno ljudstvo, ki si voliš take ljudi za svoje zastopnike, kedaj se boš spametovalo? Bratovsko želimo, da bi ti skoraj prisijalo solnce spoznanja svojih pravih prijateljev, kar tudi za gotovo pričakujemo ter upamo, da pri prihodnjih volitvah madež, ki ste ga tokrat storili, popolnoma izbrišete.

V pohvalo lovenskih in andraševskih veleposestnikov pa bodi vsemu svetu povedano, da med njimi ni poturice, pa tudi ne izdajalca. Vkljub slabemu vremenu so se volitve vsi udeležili ter oddali svoje glasove le za kmečke može. Ptujski »Štajerc«, ki se v ogromnih številkah tiska ter brezplačno ljudem pošilja, naj nič prehudo ne kriči, ker le majhno število je zapeljanih in se ti bodo v kratkem sprevideli. Veseli dokaz je slavna in častna zmaga dne 17. marca, ker je od 142 volilcev bilo le še 17 bolnih.

Iz ptujskega okraja. (»Štajerčeva« politika.) Ne malo smo se začudili narodni volilni može iz kmetске skupine, ko smo na dan volitve v ptujski okrajni zastop na listi nasprotnih kandidatov videli se blesteti tudi ime Janeza Lešnika, župana in krčmarja v Št. Janžu na Drav. polju. »Štajerc« vedno povdarja in pri vsaki priliki na vse pretege kriči, naj kmet nikar ne voli v javne zastope klerikalcev, ker so baje največji nasprotniki kmečkih teženj. Toda glej ga čuka! Stranka, katere glasilo je ptujski listič, je med svoje kandidate sprejela tudi klerikalnega župana v Št. Janžu na Drav. polju. »Štajerc« je namreč pred nedavnem tega gospoda na jako nesramen način opsoval in ga proglasil za najhujšega klerikalca, zdaj pa ga je prijateljsko vsprejel v svoje okrilje. »Štajerc« se je torej spreobrnil iz Savla v Pavla, ali kali? Pozneje se nam je povedalo, odkod prihaja ta njegov nenadni preobrat in njegova ljubezen do gosp. Janeza Lešnik, župana v Št. Janžu na Drav. polju in nam je sedaj tudi umljivo, zakaj g. župana kot zastopnika narodne Janževske občine na dan volitve nismo videli na volišču.

Mala Nedelja. (Popotnik.) »Danes tukaj, jutri tam, drugi kraji, druga mesta, če mi všeč ni, pa drugam, urno me popelje cesta.« Te besede pesnikove se mi zbudijo v spomin, ko sem se pretekli teden vračal z mojega potovanja od Male Nedelje proti domu. Pa, dragi urednik, ne mislite si Bog ve kako imenitne ceste. Ko napravim nekoliko korakov od cerkve pri Mali Nedelji proti stop-